



Αλλά είναι όλα τέλεια, δημιουργικά και θαυμαστά!

Από το «Μαμά, Μπαμπάς και Παιδιά»

Πολλοί υποστηρίζουν ότι το φύλο δεν έχει σημασία και ότι δεν υπάρχουν σταθερές διαφορές μεταξύ ανδρών και γυναικών. Τα τελευταία 30 χρόνια, κάποιιοι προχώρησαν και παραπέρα, αρνούμενοι και τη δυαδικότητα αρσενικού/θηλυκού.

Το 1990, η καθηγήτρια του Berkeley, Judith Butler[1] υποστήριξε ότι το φύλο είναι εξ ολοκλήρου μια κοινωνική κατασκευή, ένας ρόλος που αφομοιώνεται προοδευτικά: «επειδή το φύλο δεν είναι μια αντικειμενικότητα, οι διάφορες ενέργειες του φύλου δημιουργούν την ιδέα του φύλου, αλλά χωρίς αυτές τις ενέργειες δεν θα υπήρχε καθόλου φύλο...»

Για αυτή της τη «πρωτοτυπία», η Judith Butler έχει ανταμειφθεί με ένα πλήθος επιστημονικών διακρίσεων και βραβείων -όπως το βραβείο Mellon- το οποίο συνοδεύεται με χρηματικό έπαθλο 1,5 εκ. δολαρίων. (Συγκριτικά, το βραβείο Νόμπελ δίνει μόλις 1,1 εκ. δολάρια.) Πολλοί σύγχρονοι παιδαγωγοί ασπάζονται την άποψη της Judith Butler για το φύλο ως «υποδυσόμενου ρόλου». Αυτοί «υποσκάπτουν» και «αποδομούν» ενεργά τη δυαδικότητα αρσενικού/θηλυκού. Αποθαρρύνουν τη χρήση των λέξεων «αγόρια» και «κορίτσια» στα σχολεία με το σκεπτικό ότι αυτές οι λέξεις ενισχύουν το ετεροκανονικό δίπολο. Και η φράση «κυρίες και κύριοι» είναι για κάποιους προσβλητική.

Σε κανέναν γονέα δεν αρέσει η κόρη του να έχει διαφορετικές ευκαιρίες από το γιο του. Δεν αρέσει η υποτίμηση, ο παραγκωνισμός, η αδικία, η προκατάληψη. Πέρα όμως από τα συναισθήματά μας υπάρχουν δεδομένα που δείχνουν πως η ανδρική και η γυναικεία φύση έχουν διαφορές, διαπιστωμένες και ενσωματωμένες στο γενετικό τους υλικό και αυτές έχουν τη σημασία τους[2,3]. Η αγνόηση ή η άρνηση της πραγματικότητας δεν αποτελεί ποτέ σωστή ούτε συμφέρουσα πρακτική.

Πρόσφατα, ερευνητές στο Στάνφορντ[1] χρησιμοποίησαν μεθόδους τεχνητής νοημοσύνης, AI, με μεθόδους επεξεργασίας μεγάλου όγκου δεδομένων για να εξετάσουν την εγκεφαλική δραστηριότητα σε περίπου 1.500 νεαρούς ενήλικες ηλικίας 20 έως 35 ετών. Οι νευροεπιστήμονες γνωρίζουν εδώ και πολλά χρόνια, ότι κάθε ανθρώπινος εγκέφαλος χαρακτηρίζεται από ένα «δακτυλικό αποτύπωμα» εγκεφαλικής δραστηριότητας σε κατάσταση ηρεμίας, μοναδικό για αυτό το άτομο. Αφού προσδιόρισαν το δακτυλικό αποτύπωμα καθενός από αυτούς τους νεαρούς ενήλικες, στη συνέχεια συνέκριναν τις γυναίκες με τους άνδρες.

Διέφεραν οι γυναίκες από τους άνδρες; Υπήρχε σημαντική αλληλοεπικάλυψη;

Τα «δακτυλικά αποτυπώματα» της εγκεφαλικής δραστηριότητας ηρεμίας των γυναικών είναι αρκετά διαφορετικά από τα ανδρικά και δεν υπάρχει επικάλυψη. Αυτά τα ευρήματα υποδηλώνουν έντονα ότι αυτό που συμβαίνει στον εγκέφαλο μιας γυναίκας σε ηρεμία είναι διαφορετικό από αυτό που συμβαίνει στον εγκέφαλο ενός άνδρα σε ηρεμία.

Στη συνέχεια, η ομάδα του Στάνφορντ χαρτογράφησε πρότυπα συνδέσεων από τη Functional MRI, fMRI, που αφορούσαν γνωστικές λειτουργίες όπως η νοημοσύνη. Βρήκαν συγκεκριμένα μοτίβα συνδεσιμότητας στον ανδρικό εγκέφαλο που προέβλεπαν με ακρίβεια τις γνωστικές λειτουργίες των ανδρών όπως τη νοημοσύνη. Ωστόσο, αυτό το ανδρικό μοντέλο δεν είχε καμία προγνωστική δύναμη για τις γνωστικές λειτουργίες στις γυναίκες. Αντίθετα, βρήκαν μοτίβα συνδεσιμότητας στον γυναικείο εγκέφαλο που προέβλεπαν γνωστικές λειτουργίες όπως η νοημοσύνη μεταξύ των γυναικών. Ωστόσο, αυτό το γυναικείο μοντέλο δεν είχε καμία προγνωστική δύναμη για τις γνωστικές λειτουργίες στους άνδρες. Αυτά τα ευρήματα υποδηλώνουν έντονα ότι οι καθοριστικοί παράγοντες της νοημοσύνης στους εγκεφάλους των ανδρών είναι βαθιά διαφορετικοί από τους καθοριστικούς παράγοντες της νοημοσύνης στους εγκεφάλους των γυναικών.

Έγραψαν οι επιστήμονες του Stanford: “Τα αποτελέσματά μας παρέχουν τα πιο αξιόπιστα και γενικεύσιμα στοιχεία έως και σήμερα, διαψεύδοντας την υπόθεση της συνέχειας και αποδεικνύοντας σταθερά τις διαφορές των φύλων στη λειτουργική οργάνωση του ανθρώπινου εγκεφάλου”.

Η προκατειλημμένη κριτική

Μία κριτικός της μελέτης του Στάνφορντ, η Gina Rippon, σχολίασε ότι οι νεότεροι συμμετέχοντες στη μελέτη ήταν 20 ετών, όλα τα άτομα ήταν από τις ΗΠΑ ή τη Δυτική Ευρώπη, οπότε είχαν τουλάχιστον 20 χρόνια έκθεσης στην υποτιθέμενη

«ετεροκανονική δυτική πατριαρχία». Συνεπώς «απλώς γνωρίζοντας ότι οι εγκεφαλοι προέρχονται από νεαρούς ενήλικες γυναίκες και άνδρες, δεν θα έχουμε ποτέ την πλήρη εικόνα του από πού προέρχονται οι διαφορές». Είναι οι διαφορές φυσικές ή κοινωνικά δομημένες; Είναι η φύση ή η ανατροφή; Εάν το φύλο είναι απλώς ένας ρόλος, τότε 20 χρόνια «εμπειρίας και ερεθισμάτων ρόλων φύλου» μπορεί να έχουν αλλάξει τον εγκέφαλο και να δημιουργήσουν τις διαφορές που βρήκαν οι ερευνητές του Στάνφορντ...

Αυτό το επιχείρημα έχει πολλά μειονέκτημα. Ένα πολύ βασικό επιχείρημα είναι πως η ιδεολογία του φύλου έχει διεισδύσει τόσο πολύ τα τελευταία χρόνια[4] εις βάρος των «παραδοσιακών-κανονικών» αντιλήψεων, ώστε έκανε τους ανθρώπους να αμφισβητούν μάλλον παρά να επιβεβαιώνουν την βιολογική πραγματικότητα του φύλου τους. Συνεπώς είναι επιπόλαιο το να υποστηρίζει κάποιος πως τα ήδη καταργημένα και αμφισβητούμενα στερεότυπα διαμόρφωσαν τους βιολογικά ανδρικούς ή γυναικίους εγκεφάλους.

Αλλά το κυριότερο, η Gina Rippon αγνοεί άλλες προηγούμενες μελέτες με παρόμοια αποτελέσματα που δείχνουν διαφορές αρσενικού/θηλυκού στη συνδεσιμότητα του εγκεφάλου, στον εγκέφαλο των μωρών πριν ακόμη από τη γέννηση, καθώς και δραματικές διαφορές αρρένων/θηλέων στη γονιδιακή έκφραση στον εγκέφαλο των μωρών πριν τη γέννηση, δηλαδή πριν δεχθούν τις επιδράσεις του περιβάλλοντος. Αυτές οι μελέτες για τους εγκεφάλους των μωρών που βρίσκονται ακόμη στη μήτρα των μητέρων τους, και άλλες παρόμοιες, διαψεύδουν τους ισχυρισμούς της Judith Butler και των μαθητών της. Η διάκριση αρσενικού/θηλυκού σε επίπεδο εγκεφάλου δεν είναι ένα αυθαίρετο κοινωνικό κατασκεύασμα. Είναι μια βιολογική πραγματικότητα, που εκδηλώνεται στην οργάνωση του ανθρώπινου εγκεφάλου ακόμη και πριν από τη γέννηση.

Έχουν αυτές οι διαφορές σχέση με τη γονεϊκότητα και την οικογένεια;

Είναι πολύ σημαντικό για τους γονείς, ειδικά για εκείνους που έχουν κορίτσι και αγόρι, να γνωρίζουν αυτές τις δομημένες διαφορές κοριτσιών/αγοριών. Μία μητέρα συγκρίνοντας τα παιδιά της -αγόρι και κορίτσι- μπορεί να διαπιστώσει πως το κορίτσι είχε καλύτερη απόδοση στην ομιλία, σε μικρότερη ηλικία από το αγόρι της. Ψάχνοντας στο Google, σε διάφορες ιστοσελίδες ίσως «ενημερωθεί» ότι αυτό είναι πιθανό σημάδι αυτισμού.

Αυτή η λογική δεν είναι σωστή, λόγω όσων αναφέραμε. Ειδικά για το θέμα της ομιλίας, μια μελέτη από το Cambridge University δείχνει ότι το μέσο κορίτσι σε ηλικία 18 μηνών έχει πολύ μεγαλύτερο λεξιλόγιο από το μέσο αγόρι της ίδιας ηλικίας.

Οι γονείς πρέπει να γνωρίζουν ότι τα κορίτσια ωριμάζουν πιο γρήγορα από τα αγόρια. Μια μελέτη με 829 μαγνητικές τομογραφίες από άτομα ηλικίας 3 έως 27 ετών έδειξε ότι τα κορίτσια φτάνουν στο ήμισυ της ανάπτυξης του εγκεφάλου τους λίγο πριν την ηλικία των 11 ετών, ενώ τα αγόρια φτάνουν στο ήμισυ της ανάπτυξης του εγκεφάλου τους σχεδόν στην ηλικία των 15 ετών.

Το μέσο κορίτσι έχει μεγαλύτερο εύρος αντίληψης από το μέσο αγόρι, ειδικά στο δημοτικό σχολείο. Είναι σύνηθες στα σχολεία να δεις ένα αγόρι 6 ετών να πρέπει οπωσδήποτε να είναι όρθιο, να χοροπηδά πάνω-κάτω, και να κάνει φασαρία για να μάθει. Είπε ένας δάσκαλος της πρώτης τάξης: «Όταν αυτό το αγόρι κάθεται, ο εγκέφαλός του «κλείνει». Είναι σπάνιο να βρεις ένα 6χρονο κορίτσι που πρέπει να περιφέρεται στη τάξη για να μάθει. Αλλά οι διαφορές του φύλου μειώνονται με την ηλικία. Είναι ασυνήθιστο να βρεις έναν άνδρα 30 ετών που πρέπει οπωσδήποτε να στέκεται όρθιος, να αναπηδά πάνω-κάτω και να κάνει θορύβους, για να μάθει. Δυστυχώς, μέχρι τα αγόρια να φτάσουν στην ηλικία των οκτώ ετών, πολλά έχουν ήδη χαρακτηριστεί ότι είναι χαζά, ότι μισούν το σχολείο και υπάρχει κάπου και η άποψη ότι «στη δασκάλα αρέσουν καλύτερα τα κορίτσια».

Τίποτα από αυτά δεν είναι αλήθεια. Τα αγόρια είναι εξίσου ικανά με τα κορίτσια να αριστεύουν στο σχολείο. Η έλλειψη γνώσης των δομημένων διαφορών γυναικών/ανδρών έχει κάποτε την ακούσια συνέπεια της απομάκρυνσης των αγοριών από το σχολείο και από τον πραγματικό κόσμο. Αν οι γονείς και οι δάσκαλοι είναι ενήμεροι για την πραγματικότητα των διαφορών ανδρών/γυναικών, αυτό μπορεί να γίνει αφορμή να έχουν τα αγόρια και τα κορίτσια καταλληλότερη αντιμετώπιση και καλύτερες ευκαιρίες.

Εμείς καλούμαστε να κατανοήσουμε και να θαυμάσουμε τις διαφορές γυναικών/ανδρών, επιμένοντας παράλληλα στα ίσα δικαιώματα και τις ίσες ευκαιρίες για όλους, κορίτσια και τα αγόρια. Θα διεκδικήσουμε και θα υλοποιήσουμε την δυνατότητα για ένα αγόρι να μεγαλώσει, να γίνει πατέρας και αν θέλει να πάρει εκείνο την άδεια ανατροφής μένοντας σπίτι με τα παιδιά του αλλά και την ευκαιρία για ένα κορίτσι να μεγαλώσει και να γίνει στρατιωτικός ή ερευνήτρια εφόσον αυτό συμβαδίζει με τις δυνατότητες και τις επιθυμίες της. Παράλληλα όμως δεν θα αγνοούμε τις διαφορές των φύλων ούτε θα προσποιούμαστε ότι δεν υπάρχουν ούτε αυτές, ούτε τα δύο φύλα. Ας χρησιμοποιήσουμε την κατανόησή μας και την αναδυόμενη επιστήμη των διαφορών φύλου για να ενισχύσουμε τα κίνητρα και τα αποτελέσματά της αγωγής μας τόσο για τα αγόρια όσο και για τα κορίτσια.

Παραπομπές:

1. https://ifstudies.org/blog/new-brain-research-confirms-that-gender-differences-are-hardwired?inf_contact_key=1028c0a6e42cc645123f0f2715cb3b66842e902fbefb79ab9abae13bfc46658
2. <https://mumdadandkids.gr/vioithiki-iatriki/diaforetiki-i-leitourgia-ton-idion-gonidion-metaksy-andra-kai-gynaikas>
3. <https://mumdadandkids.gr/vioithiki-iatriki/to-fylo-einai-viologiko-xarakteristikoi-iatrikis-simasias>
4. <https://news.gallup.com/poll/611864/lgbtq-identification.aspx>

[Πηγή](#)